

суперечить ні принципам сучасного глобалізованого співжиття, ні інтеграційним намірам України.

Список використаних джерел:

1. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2013 році : Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К. : НІСД, 2013. – 576 с.
2. Україна в 2012 році: щорічні оцінки суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку. Національний інститут стратегічних досліджень.-Київ – 2013, 220 с.
3. Державний комітет статистики України/ [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. К.А. Фліссак, Регулятивні та стимулюючі засоби реалізації інтеграційних прагнень України у сфері зовнішньої торгівлі. / «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». – 2011 р., 5-6 випуск. – С. 1-7.

Лукашова І.В.

студентка;

Семенов А.А.

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри міжнародної економіки,

Донецький національний університет економіки і торгівлі

імені Михайла Туган-Барановського

ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

Проблеми інвестиційної привабливості в сучасному світі знаходяться в центрі уваги економіки будь-якої країни, особливе значення вони набувають з посиленням в світі процесів глобалізації та інтеграції. Особливе значення інвестиції мають для країн з перехідною економікою та країн, що розвиваються, адже саме вони виступають механізмом соціально-економічних перетворень, сприяють розвитку перспективних галузей господарства країни. Тому дослідження інвестиційної привабливості України як країни з транзитивною економікою є актуальним і потребує аналізу.

Проблемам дослідження інвестиційної привабливості приділена увага в роботах багатьох вчених, таких як: І.О. Науменко, В.М.

Хобта, А.В. Мєшков, С.А. Гуткевич, А.Ю. Потапова, А.А. Какунина та інші.

Метою даного дослідження є оцінка перспектив інвестиційної привабливості України.

Під інвестиційною привабливістю, або інвестиційним кліматом розуміють сукупність політичних, соціальних, інституційних, екологічних, макро- і мікроекономічних умов функціонування національної економіки, що забезпечують стабільність інвестиційної діяльності вітчизняних і зарубіжних інвесторів.

Рівень інвестиційної привабливості країни можна визначити на основі індексу інвестиційної привабливості ЄБА, який був започаткований у 2008 році.

Індекс інвестиційної привабливості розраховуватиметься як середнє арифметичне оцінок п'яти аспектів інвестиційного клімату [1]. За даними Європейської Бізнес Асоціації (ЄБА) індекс інвестиційної привабливості (ІП) України починаючи з 2008 р. до 2013 р. має тенденцію до зниження (рис. 1).

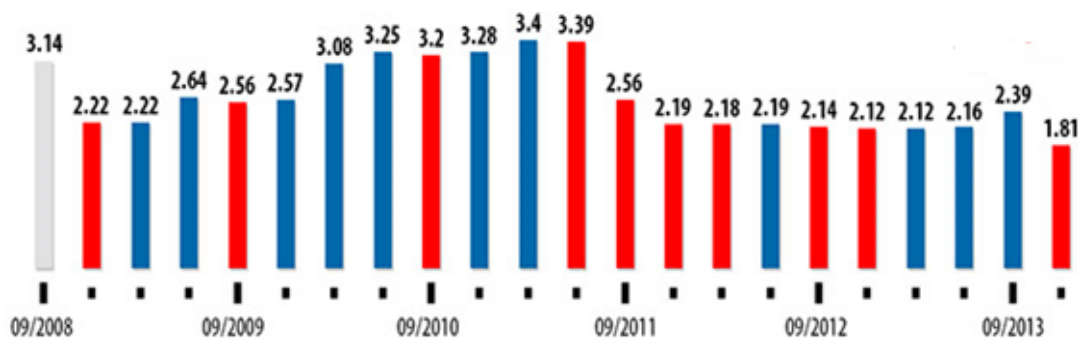

Рис. 1. Динаміка рівня інвестиційної привабливості за 2008-2013 рр.

Джерело: [2] за даними «Європейська Бізнес Асоціація»

Так, в 2013 р. показник досяг п. 1,8, що свідчить про дуже низький рівень інвестиційної привабливості. Експерти не бачать жодних позитивних змін протягом 4 кварталу 2013 року. Поодинокі випадки позитивних змін – це деякі досягнення в рамках підготовки до підписання Угоди про Асоціацію з ЄС.

Згідно ЮНКТАД в основі визначення інвестиційної привабливості лежать три індексу[2]:

1. Індекс привабливості ІП – ранжирує країни за ІП, які вони отримують в абсолютному вираженні і по відношенню до їх економічного розміру.

2. Індекс потенціалу ПІІ – відображає чотири основні економічні чинники привабливості економіки для ПІІ.

3. Індекс внеску ПІІ- спрямований на вимірювання впливу розвитку прямих іноземних інвестицій на економіку приймаючої країни.

На основі досліджень проведених ЮНКТАД Україна по індексу привабливості та індексу потенціалу входить до групи країн з інвестиційною привабливістю «відповідно до очікувань», а по індексу внеску в групу країн – «нижче очікувань».

Проаналізувавши дані ЮНКТАД та ЄБА можна зробити висновок, що Україна належить до групи країн з низьким рівнем інвестиційної привабливості. Тому слід визначити фактори, що впливають на її інвестиційний клімат.

Згідно з опитуванням проведеним ЄБА, до негативних факторів, що перешкоджають розвитку інвестиційного клімату відносять: посилення тиску з боку влади, фіскальну політику та оподаткування. При цьому особливо проблемними залишаються питання відшкодування ПДВ та перенесення збитків минулих періодів, непередбачуваність регуляторної політики, загальну нестабільність, конфлікт з опозицією і незрозумілий вектор зовнішньої політики країни [3].

До позитивних факторів слід віднести: проведення в Україні Євро-2012 (будівництво інфраструктурних об'єктів, інформування міжнародного співтовариства про країну, успішне прийняття туристів), позитивні зміни продовження спрощення митних процедур, позитивні зміни в нафтогазовидобувній галузі та ІТ-сфері.

Статистичні дані НБУ щодо міжнародної інвестиційної позиції України[4], показують, що прямі іноземні інвестиції в Україну з 2005 року по 2012 рр. стрімко зростають, так на 01.01.2005 р. – 9606 млн. дол., на 01.01.2010 р. – 52021 млн. дол., на 01.01. 2011 р. – 57985 млн. дол., на 01.01.2013 р. – 64513 млн. дол. Слід відмітити, що обсяги іноземних інвестицій в економіку України значно більші, ніж обсяги українських інвестицій в економіки зарубіжних країн. Що в свою чергу обумовлює від'ємну чисту інвестиційну позицію України, яка зросла з -12792 млн. дол.(на 01.01.2001 р.) до -59887млн. дол. (на 01.01.2012 р.)

За даними Держкомстата України найбільші країни–інвестори на 31.12.2013 року є Кіпр – 19035,9 млн. дол. (32,7%), Німеччина – 6291,8 млн. дол. (10,8%), Нідерланди – 5561,5 млн. дол. (9,6%), Російська Федерація – 4287,4 млн. дол. (7,4%)[5].

Обсяг унесених з початку інвестування в економіку України прямих іноземних інвестицій (ПІІ) (акціонерного капіталу) на 31 грудня 2013 р. становив 58 млрд. 156,9 млн. дол., що на 5,2% більше обсягів інвестицій на початок 2013 р., та в розрахунку на одну особу населення складає 1 тис. 283,6 дол. Про це свідчать дані Державної служби статистики України.

У 2013 р. в економіку України іноземними інвесторами було вкладено 5 млрд. 677,3 млн. дол. прямих інвестицій (акціонерного капіталу). Інвестиції надійшли зі 136 країн світу. На підприємствах промисловості зосереджено 18,012 млрд. дол. (31,0%) прямих інвестицій. У підприємства металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів унесено 6,271 млрд. дол. прямих інвестицій, машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, – 1, 102 млрд. дол., виробництва хімічних речовин і хімічної продукції – 1, 061 млрд. дол.

В установах фінансової та страхової діяльності акумульовано 15, 349 млрд. дол. (26,4% загального обсягу) прямих інвестицій, на підприємствах з оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 7, 560 млрд. дол. (13,0%).

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу та боргових інструментів) на 31 грудня 2013 р. становив 68, 312 млрд. дол.

Отже, незважаючи на незначний рівень інвестиційної позиції України, для країн інвесторів найбільш привабливими виступають галузі промисловості, особливо важкої. Тобто інвестиції спрямовані в ті галузі, в яких в Україні великий розвинений потенціал. Слід зазначити, що також заслуговую уваги АПК України, який знаходиться в стагнації, але має значні перспективи у майбутньому. На жаль, інвестори не зацікавлені інвестувати гроші в нерентабельні галузі. Тому для України є важливим розробка нових проектів в АПК, співробітництво з міжнародними фінансовими інститутами, які в змозі надати допомогу по реалізації ефективних проектів.

Для підвищення рівня інвестиційної привабливості потрібно мінімізувати негативні фактори, що впливають на неї, а отже: удосконалити законодавчо-методологічну базу, де чітко визначити права та обов'язки сторін щодо інвестицій, удосконалити податкове законодавство та сформулювати фонд забезпечення гарантій для інвестора; розробити чіткі критерії відбору інвестиційних проектів, які потребують державного інвестування або державної фінансової підтримки, з урахуванням особливостей галузей економіки;

забезпечити розвиток системи прямих державних інвестицій, зокрема на умовах спільного фінансування; створити умови для залучення інвестицій на міжнародних ринках капіталу (консолідація фондових бірж, забезпечення захисту прав споживачів інвестиційних послуг, створення центрального депозитарію цінних паперів, системи клірингу та розрахунків, які забезпечують мінімізацію ризиків під час виконання угод з цінними паперами).

Таким чином, якщо усунути недоліки що виникли в законодавчій сфері, в податковій сфері, а також забезпечити захист прав інвесторів, шляхом створення державного гарантійного фонду інвесторів, а головне забезпечити стабільну макроекономічну та політичну ситуацію, то Україна стане більш привабливою для багатьох іноземних інвесторів.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт «Європейська Бізнес Асоціація» [Електронний ресурс]/ Індекс інвестиційної привабливості. – Режим доступу: <<http://www.eba.com.ua/uk/about-eba/indices/investment-attractiveness-index>>

2. World Investment Report 2013// UNCTAD, 2013

3. Колесник Я.О. Проблеми визначення інвестиційної привабливості та інвестиційного клімату в Україні / Я.О.Колесник, Н.Є. Скоробогатова// Економічний вісник НТУУ «КПІ» [Електронний ресурс]/Режим доступу: <<http://economy.kpi.ua/uk/node/347#sthash.Sd8rnjpA.dpuf>>. - Назва з екрану

4. Статистика НБУ про динаміку міжнародної інвестиційної позиції // електронний ресурс – [Режим доступу]: <<http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=63726>>

5. Державний комітет статистики – [Режим доступу]: <<http://www.ukrstat.gov.ua/>>.